

YUMUŞAK GÜÇ VE EVRİMİ

Yrd. Doç Dr. Sait YILMAZ

Uluslararası ilişkiler alanında bugüne kadar geliştirilen kuramlar içinde “güç” olgusu anahtar kavramların başında gelmektedir. Fiziksel olarak güç, mevcut kuvvetlerin kullanılması ile elde edilen verimliliklerdir. Davranışsal bir tanımlama ile güç, istenilen sonuçları elde etmek için başkalarının davranışlarını değiştirme yeteneğidir. Uluslararası ilişkilerde güç ise, bir devletin başka bir devlete karşı uyguladığı ve normal şartlar altında o devletin yapmak istemeyeceği bir şeyi yapmasını sağlamaya yönelik etkidir¹. Bir devletin uluslararası ilişkilerde uyguladığı politikanın tek vasıtası güçtür. Bu vasıtaya geliştirmek devletin amaçlarından biridir. Siyasetin bir vasıtası olarak kullanılmayan veya kullanıma becerisi gösterilmeyen yeteneğin güç olma niteliği yoktur. Politika, devletin güç ve kaynaklarını ulusal çıkar doğrultusunda hazırlama ve kullanma sanatıdır. Stratejik başarı her şeyden önce güç bileşkesinin, amaca ve zamana göre uygun kullanımını gerektirir.

Geleneksel olarak, bir ülkenin büyük bir güce sahip olup olmadığını anlamak için o ülkenin savaş gücüne bakılırdı. Yüzyıllar içinde, teknoloji geliştikçe, güç kaynakları da değişti. Küresel bilgi toplumunda güç daha az oranda toprak, askeri güç ve doğal kaynaklara, daha fazla ise bilgi, teknoloji ve kurumsal esnekliğe dayanmaktadır². Bu dönüşüm ihtiyacı başta ABD olmak üzere Batı dünyasında güvenlik kurgularının sert güç yanında yumuşak gücü de uygulayacak yeni bir güç projeksiyonu geliştirilmesini dikte etmiştir. Afrika ve Ortadoğu başta olmak üzere hala sanayileşmemiş ve otoriter rejimlere sahip ülkelerin bulunduğu bölgelerde güç dönüşümü henüz gerçekleşmemiştir. Çin, Hindistan, Brezilya gibi ülkelerde bile geleneksel askeri güç hala ön plandadır. Bununla beraber pek çok durumda yumuşak güç 19 ve 20. yüzyılın tersine sert gücün önüne geçmiş ve daha etkili bir hale gelmiştir.

Yumuşak Gücün Evrimi

17 ve 18. yüzyıl Avrupa'sının tarım ekonomilerinde nüfus önemli bir güç kaynağı durumunda idi. Çünkü halk vergiler ve çoğunlukla paralı askerlerden oluşan kara orduları için temel kaynak oluşturuyordu. Nitekim bu dönemde Fransa üstün bir konuma sahipti. Ancak 19. yüzyılda, sanayinin öneminin artması, önce eşsiz bir donanma ile denizlerin hâkimi olan İngiltere'nin, sonra demiryollarına hâkim Almanya'nın işine yaradı³. 20. yüzyılın ortalarında ise ABD ile Sovyetler Birliği'nin süper güç konumunu belirleyen faktörler ekonomik üstünlük ve ideolojik çerçeveleri yanında özellikle nükleer silahlar başta olmak üzere askeri karşı konulmazlıkları idi. Yumuşak güç kavramına ilk defa, 1990 yılında Joseph S. Nye tarafından

¹ Yılmaz TEZKAN: *Jeopolitikten Milli Güvenliğe*, Ülke Kitapları, (İstanbul, 2005), 137.

² Andreas WENGER: *The Growth of Soft Power and the Challenges of Global Governance*, Information & Security, Volume 7, (2001), 5-11.

³ Joseph S. NYE: *Amerikan Gücünün Paradoksu*, Literatür Yayınları, Çev.Gürol Koca, (İstanbul, 2003), 5-7.

yayımlanan "*Liderliğe Zorunluluk: Amerikan Gücünün Değişen Doğası*"⁴ adlı kitabında yer verilmiş; daha sonra 2004 yılında, yine Nye tarafından yayımlanan "*Yumuşak Güç: Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*"⁵ adlı çalışmasında ABD açısından ayrıntılı olarak incelenmiştir⁶.

Bununla beraber, o dönemlerde adı konulmamış olsa da, yumuşak gücün evriminin başlaması çok daha gerilere gitmektedir. Bu kapsamda, yumuşak güç daha çok işgal edilecek ülke vatandaşlarının direnme azmini kırmak üzere propaganda kapsamındaki faaliyetler ya da işgal edilen yerlerde sadakati ve istikrarı sağlamak üzere siyasi, ekonomik ve kültürel düzenlemeler ile halkın huzur ve rahatını temin edecek uygulamalar olarak düşünülmüştür. Örneğin, Osmanlı İmparatorluğu bir yeri işgal etmeden önce buralara tüccarlarını gönderir, bu kişiler Osmanlı'nın gelişinin halkın yararına olacağı propagandasını yaparlardı. İşgal edilen yerlerde ise halkın din ve özgürlüklerine fazla karışılmaz, yaşamlarını huzurlu bir biçimde sürdürmeleri gereken tedbirler alınırdı. Osmanlı İmparatorluğu'nun dört yüzyıl hükmettiği topraklarda yaşayan toplumlar, Osmanlı'nın kendilerine gösterdiği şefkati ve iyi muameleyi bugün dahi unutamadıklarını çeşitli vesilelerle dile getirmektedir.

17. ve 18. yüzyıllarda, Fransa, kültürünü tüm Avrupa'da tanıtmıştır. Fransızca, sadece diplomasi dili haline gelmekle kalmamış, Prusya'da ve Rusya'da olduğu gibi bazı yabancı mahkemelerde bile kullanılmıştır. Fransız Devrimi esnasında, Fransa, diğer devletlerin yöneticilerini kontrol etmeye ve devrim ideolojisini kullanarak o ülkelerin halkını kendine çekmeye çalışmıştır. 1. Dünya Savaşı'nı müteakip, yumuşak güç oluşturma çabaları hız kazanmış ve ABD dâhil birçok devlet, diğer ülkelere kendi kültürlerini tanıtmak için birbirleriyle yarışmışlardır. 1920'lerde radyonun çıkışı, birçok devletin yabancı dilde yayın yapmasına olanak vermiştir. Örneğin, Amerika'nın Sesi radyosu 2. Dünya Savaşı sırasında hızla büyümüş ve önemli görevler üstlenmiştir. Amerika'nın Sesi radyosu ve daha sonra faaliyete geçen TV kanalı halen bu anlamda yayınlarını sürdürmektedir. Almanya, Hitler döneminde yabancı dilde yayın yapmanın yanı sıra, propaganda filmleri yapmıştır.

1945'ten sonra Sovyetler Birliği, Avrupa'da, ayrıca Afrika ve Asya'da bazı sömürge ülkelerde birçok insanı kendi ideolojisine çekmiş, bu maksatla yürüttüğü kamu diplomasisi programına milyarlar harcamıştır. İlk kapsamlı yumuşak güç uygulaması, ABD tarafından 2. Dünya Savaşı'ndan sonra "Marshall Planı" ile gerçekleştirilmiştir. ABD, söz konusu plan çerçevesinde 1962-1972 yılları arasında, dünyanın 70 ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de yapılan anlaşma gereğince yüzlerce "Barış Gönüllüsü" görevlendirmiştir. Barış Gönüllüleri, birçok ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunmuş, bu arada Amerikan kültürünü yaymaya çalışmıştır. ABD, bu suretle Türkiye de dâhil birçok ülkeyi kurumsal ittifaklara çekebilmeyi başarmıştır. 2. Dünya Savaşı'ndan sonraki yıllarda, yaklaşık 700.000 insan,

⁴ Joseph S. Nye: *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*, Basic Books (New York, 1990).

⁵ Joseph S. Nye: *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, PublicAffairs; 1 edition (March 16, 2004)

⁶ Nye, eski ABD Başkanı Clinton döneminde Ulusal Danışma Konseyi Başkanı ve Savunma Bakanı Yardımcısı görevlerinde bulunmuş olup, halen Harvard Üniversitesinde "Kennedy School of Government" in dekanıdır.

ABD'nin kültürel ve akademik değişim programlarına katılmış ve bu programlar Enver Sedat, Helmut Schmidt ve Margaret Thatcher gibi dünya liderlerine eğitim verilmesine yardımcı olmuştur.

Soğuk Savaş, yumuşak ve sert gücün bileşimiyle kazanılmıştır. ABD'nin, sert gücünün üstünlüğü yanında yumuşak gücünü de kullanması, Sovyet sistemini içeriden yıpratmıştır. Soğuk Savaş sırasında, kültür ilişkileri, akademik ve bilimsel alışverişler yoluyla birçok bilim adamı, Sovyetler Birliği'nde, insan hakları ve liberalizmin başlıca yandaşları haline gelmişlerdir. 1958 yılından 1988'e kadar, yazarı, gazetecisi, memuru, müzisyeni, dansçısı, atleti ve akademisyeniyle toplam 500.000 Sovyet vatandaşı, ABD'yi ziyaret etmiştir. Bundan daha fazla sayıda Amerikalı da, Sovyetler Birliği'ne gitmiştir. Seçkin sınıflar arasındaki kültürel ilişkilerden doğan çekicilik ve yumuşak güç, ABD'nin politik hedeflerine, önemli katkılarda bulunmuştur. 11 Eylül olaylarından sonra ABD'de, ABD'nin mevcut gücünün azaldığına ilişkin tartışmalar başlamış, ABD'nin 21. yüzyılda da dünya hâkimiyetini sürdürebilmesi için ne yapması gerektiğine yönelik araştırmalar başlatılmıştır. Bu durum, ABD'nin önce Afganistan'a, daha sonra 2003 yılında BM kararı olmadan Irak'a yaptığı harekât sonrasında ortaya çıkan olumsuz tablodan sonra ivme kazanmıştır.

11 Eylül olaylarından sonra Batı toplumlarında gelişen İslam karşıtlığı nedeniyle gelecekte bir Hıristiyan - Müslüman çatışmasını önlemek üzere Türkiye'nin de rol aldığı "dinler arası diyalog ve medeniyetleri uzlaştırma" çalışmalarının, yumuşak güç çalışmalarının dini ve kültürel boyutunu oluşturduğunu söylemek mümkündür. Avrupa ülkeleri de yumuşak güç kaynakları açısından dünyada önemli bir konumdadır. Soğuk Savaş sonrası Türkiye'nin ve eski Demir Perde ülkelerinin Avrupa Birliği'ne katılmak istemesi, Avrupa Birliği'nin yumuşak gücünün bir göstergesidir. Diğer taraftan, başta Japonya olmak üzere Çin, Hindistan ve Güney Kore gibi Asya ülkelerinin ekonomik alanda ve teknolojiye elde ettikleri başarılar tüm dünya ülkeleri tarafından hayranlıkla izlenmektedir. Küreselleşme sürecinde, iyi organize olmuş ülkeler, kendi dinamiklerini diğer ülkelere yansıtma konusunda önemli araçlar ve potansiyele sahip olmuştur.

Sert ve Yumuşak Güç İlişkisi

Yakın zamana kadar bir ülkenin ulusal gücü denilince akla sadece Silahlı Kuvvetler gelirdi. Bu güce uluslararası ilişkiler literatüründe "sert güç" de denilmektedir. Bugün de ülke güvenliğinin temel dayanağı Silahlı Kuvvetlerdir. Silahlı Kuvvetler varlığı ile barış döneminde ülkenin güvenliği ve daha geniş kapsamda çıkarlarını korumak için rakip ülkeler üzerinde caydırıcılık sağlar. Gerektiğinde sınırlı savaştan topyekûn savaşa kadar bir seri askeri operasyon içerisinde belirlenen hedefleri ele geçirmek veya yok etmek üzere kullanılarak rakip ülkeye boyun eğdirilir. Bu yüzden barıştan itibaren güçlü ve kullanılmaya hazır bir Silahlı Kuvvetlere sahip olmak bütün ülke yöneticilerinin öncelikli görevidir. Bir devletin ulusal güvenlik çıkarlarının zorunlu kıldığı haller de kuvvete başvurmadan çekinmeyeceğini inandırıcı biçimde ortaya koyması çoğu zaman etkili olur. Tabii bunun için o ülkenin

yeterli güce ve gücü kullanacak siyasi idareye sahip olması gerekmektedir⁷. Silahlı Kuvvetlerin buradaki rolü gerektiğinde savaşmak kadar "caydırıcılık" kapsamında düşünölmelidir.

Savunma gücünün barış zamanında en etkili biçimde kullanılması için diplomasi ile silahlı kuvvetlerin çok yakın bir uyum ve işbirliği içinde olmaları gereklidir. Askeri gücün dış politikada etkin bir unsur olabilmesi büyük ölçüde silahlı kuvvetlerin etkinliğine bağlıdır. Dünya politikasında önemli roller oynamak isteyen ölkeler, daima güçlü ordulara sahip olmaya önem vermiştir. Askeri güç kullanımı, zor kullanmak ve müdahale etmek olduğu için tümüyle "katı" bir niteliğe sahiptir. 2. Dünya Savaşı'nı müteakip, askeri güce ilave olarak "ekonomik güç" de siyaset söyleminde önemli bir yere sahip olmuştur. Ekonomik güç, dışarıdan bakıldığında "katı" görünmez ise de ekonomik güçte de "sopa" vardır, tek farkı sopanın ucunda "havuç" olmasıdır. Nye'e göre; sert güç, ölkenin askeri ve ekonomik gücünden kaynaklanan zorlama kabiliyetidir. Yumuşak güç bir ölkenin kültürü ve politik fikirlerinin çekiciliğinden gelir. Eğer diğer ölkeler sizin politikalarınızı meşru görüyorsa yumuşak gücünüz fazladır.

Bir tanıma göre, "Yumuşak güç; bir ölkenin çekim gücüyle istediğini almasıdır." Diğer bir ifadeyle, "Yumuşak güç, bir ölkenin kendi istediği şeyi başkalarının da istemesini sağlamaya yarayan güçtür." Bu tanım çerçevesinde yumuşak güç, "başkalarını cezbetme, onların kalbini ve zihnini kazanma yeteneği" olmakta; bir ölkne yumuşak gücü ile kendi amaçlarının ve değerlerinin başka ölkeler tarafından benimsenmesini sağlayabilirse, askeri güç ve ekonomik gücünün çok üzerinde etki imkânı yaratabilmektedir. Çünkü yumuşak güç, siyasi gündemi diğer insanların önceliklerini şekillendirecek biçimde belirleme kabiliyetine dayanır. Bir ölkne kendi amaçlarının ve değerlerinin başka ölkeler tarafından benimsenmesini sağlayabilirse askeri güç ve ekonomik gücünün ağırlıkta olduğu sert gücünü (hard power) daha az kullanmak zorunda kalır. Yumuşak güç geleneksel güç dengesinin çok üzerinde etki ve kontrol imkânı verir.

Pek çok düşünürün kabul ettiği gibi yumuşak ve sert güç arasında kolanması gereken optimal bir denge vardır. Sert gücün şu anda ABD'nin yaptığı gibi aşırı kullanılması, yumuşak gücün kullanılma şansını da yok edebilir. Diğer bir deyişle yüksek askeri güç sizi kaba kuvvet kullanmaya sevk ettiği ölçüde, gerçek toplumsal imkânları seferber etmek zorlaşmaktadır. Sert ve yumuşak gücü birleştirme becerisi 'akıllı güç'tür⁸. Sovyetler Birliği Soğuk Savaş'ta Macaristan ve Çekoslovakya'yı işgal ettiğinde, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupa'da oluşturduğu yumuşak gücünün altını oymuştu. İsrail'in 2006 yılında Lübnan'ı bombaladığında öyle çok sivil ölüme neden oldu ki, Mısır, Ürdün ve Suudi Arabistan'ın Hizbullah'a yönelttiği eleştirilerin değeri kalmadı. Zerkavi de 2005 yılında Amman'da sivilleri öldürdüğünde kendi yumuşak güç desteğini kaybetti.

⁷ Onur ÖYMEN: *Ulusal Çıkarlar, Küreselleşme Çağında Ulus-Devleti Korumak*, Remzi Kitabevi, (İstanbul, 2003), 165.

⁸ Joseph S.NYE: *Daha Çok Yumuşak Güce Başvurmaliyiz*, The DailyStar, (Çev. Radikal Gazetesi, 08 Eylül 2006).

Yumuşak Gücün Kapsamı

Uluslararası ilişkilerin tahmin edilmesi zor ve değişken ortamında, bilgi, düşünce ve ideallerin yumuşak gücü politik aktörlere hedeflerine ulaşma imkânı sağlayacaktır. Yumuşak güç, bir ülkenin kültürünün, siyasi değerlerinin ve dış politikalarının cazibesinden kaynaklanmaktadır. Bir ülkenin kültürü, evrensel değerleri içerdiğinde ve kültür politikaları başkalarının da paylaştığı değerlere ve çıkarlara hizmet ettiğinde, istenilen sonuçların elde edilme olasılığını artırmaktadır. Bu anlamda, yumuşak güç bir ülkenin kendi istediği şeyi başkalarının da istemesini sağlamaya yarayan güçtür. Sizin politikalarınız başkalarının gözünde meşru olduğunda, yumuşak gücünüz gelişir⁹. Daha çok hedefi ikna etmeye yönelik yumuşak gücün ölçülmesi ile ilgili şu kriterler geliştirilmiştir; bilgiye nüfuz etme kabiliyeti, reaksiyon hızı, iletişim gücü, ucuz istişare, hızlı değişim, zamana ve yere göre değişen sınırlar.

Nye'e göre; bilgi çağında yumuşak güce sahip olacak ülkeler aşağıdaki hususları sağlamış olmalıdır¹⁰; (1) Global normlara (liberalizm, çoğulculuk, otonomi) hakim olmaya yakın kültür ve fikirler, (2) Etki ve gündem oluşturacak global iletişim kanalları, (3) Ülke içi ve uluslararası performansı ile global saygınlık uyandırmak. Ancak, yumuşak gücün ne olduğu ile ilgili bir ayırım yapmak her zaman mümkün değildir. Nye'nin yumuşak ve sert güç şeklindeki sınıflandırması bazı bilim adamlarınca geçerli bulunmamaktadır. Bu kapsamdaki bir görüşe göre yumuşak güç tanımlaması gelişen demokrasilerin bulunduğu, eğitim ve yeni bilgi teknolojilerinin girişine müsait, küresel haberlere ve medyaya açık ülkeler için geçerli olabilir. Ayrıca gücü bu derece kesin sınıflandırmak coğrafya, bilim ve teknoloji, insan gücü gibi diğer güç kaynaklarının yeterince değerlendirilmemesi gibi bir sonuç doğurabilir.

ABD ve AB içindeki uygulamaları ise yumuşak gücün pasif bir kavramdan olmaktan çıkarılarak ülkenin siyasi, ekonomik, sosyo-kültürel ve askeri gücü başta olmak üzere tüm güç unsurlarının sistematik bir şekilde kurgulandığı ve ülke politikasını destekleyecek işlevler edindiği bir mekanizmayı tarif etmektedir. Bu kapsamda, siyasi partilerden gençlik kollarına, medya ve kiliselerden şirketler ve askeri yardım programlarına kadar pek çok uygulama yumuşak güç kurgusu içinde son 25 yıldır geliştirilen bir kurguya sahip olmuşlardır. Görüldüğü gibi yumuşak güç gereğinde ekonomik ve askeri güç çerçevesinde de kullanılmaktadır. Bugün pek çok ülkenin askerleri diplomasinin ve yumuşak gücün birer unsuru olmuşlardır. Silahlı Kuvvetlerin olumlu ilişkileri, karşılıklı eğitim programları, teknolojik ve doktriner yenilikleri, savunma sanayi gibi pek çok işlevi ülkenin bir cazibe merkezi haline gelmesinde yumuşak gücüne katkıda bulunmaktadır¹¹.

Yumuşak gücün öncelikli hedefleri, medya, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, finans ve iş dünyasıdır. İletişim araçlarının yaygınlaşması sonucu, günümüzde medya yoluyla yapılan savaşlar önem ve öncelik kazanmıştır.

⁹ Joseph S Nye Jr.: *Soft Power and American Foreign Policy*, Political Science Quarterly; Summer 2004; 119, 2; Research Library Core, p.256.

¹⁰ Joseph S NYE Jr.: *Hard and Soft Power in a Global Information Age, Re-Ordering the World*, (Oxford, 2002), 6.

¹¹ Javier NOYA: *The Symbolic Power of Nations*, Real Instituto Elcano, Working Paper (WP) 35/2005, (2005), 16.

Ticaret, kültürün iletildiği yollardan biridir. Bu iletim, kişisel temaslar, ziyaretler veya alışveriş yoluyla da olabilmektedir. Popüler sporlar da, iletilen değerlerde rol oynayabilmektedir. ABD'deki basketbol (NBA) maçları, dünyada 42 dilde ve 212 ülkedeki 750 milyon kişi tarafından izlenmektedir. Politik mesajlar, spor takımlarının veya ünlülerin davranışları ya da televizyon veya sinemanın gösterdiği çeşitli görüntüler yoluyla da iletilebilmektedir. Yurt içi ve yurt dışındaki hükümet politikaları da yumuşak güç kapsamında diğer bir potansiyel güç kaynağıdır. Demokrasi ve insan hakları gibi siyasi değerler, güçlü çekicilik kaynaklarıdır. Devletlerin bu değerleri sadece ifade etmeleri yeterli değildir. Bu siyasi değerlerin yumuşak güç uygulamak isteyen ülkede de eksiksiz uygulanmakta olması gerekmektedir.

Diğer bir yumuşak güç kaynağı da devlet dışı aktörlerdir. Son yıllarda sayıları giderek artan devlet dışı aktörlerin uluslararası sistemdeki rolü, bilgi çağına damgasını vurmuş bulunmaktadır. Bu anlamda sivil toplum kuruluşları (STK), ulusal sınırların ötesinde her türlü iletişim vasıtalarından yararlanarak devletlere ve önde gelen iş adamlarına doğrudan baskı yapabilmekte ve politikalarını değiştirmelerini isteyebilmektedir. Öte yandan STK'lar, devletlerin ve şirketlerin ne yapması gerektiği konusunda halkın görüşlerini de dolaylı yoldan etkileyerek değiştirebilmektedir. Silahlı kuvvetler de, yumuşak gücün oluşturulmasında önemli bir rol oynayabilmektedir. Silahlı kuvvetlerin, sert güç yeteneğinin yanı sıra, barış zamanında diğer ülkelerle çok sayıda değişim, ortak tatbikat ve yardım programları vardır. Bu ilişkiler, diplomatik yollarla elde edilemeyen bir etki kanalı oluşturmaktadır.

Ancak, yumuşak gücün kullanılmasında da güçlükler mevcuttur. Bu güçlüklerin ilki, ülkelerin yumuşak güç kaynaklarının büyük bir kısmının devletlerin kontrolü dışında olmasıdır. İkinci güçlük, yumuşak güç kaynaklarının dolaylı yoldan işlemesi ve bazen istenilen sonuçların elde edilmesinin uzun yıllar alabilmesidir. Bir diğer güçlük ise, yumuşak güç uygulamalarının etkisi büyük ölçüde hedef toplumların kabul etmesine bağlı olduğundan, istenilen etkinin sağlanabilmesi için hedef ülkelerde ayrıntılı analizlerin yapılmasına ve kaynakların koordineli kullanılmasına ihtiyaç duyulmasıdır. Yumuşak güç uygulamalarında, her ülkenin ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir. Bazı hallerde, örneğin İran'da olduğu gibi, Hollywood filmleri genç kuşaklara çekici gelebilmekte, Çin'de ise değişik gruplar arasında Amerikan kültürünün çekiciliği veya reddi birbirini dengeleyebilmektedir. Bununla birlikte, Latin Amerika'da hayranlık yaratan Hollywood filmleri, Suudi Arabistan'da ve Pakistan'da ters etki yaratıp, Amerika'nın yumuşak gücünü azaltabilmektedir.

Sonuç

21. yüzyılda güç uygulamaları, sert ve yumuşak kaynaklarının oluşturduğu bir karışıma dayanacaktır. Türkiye, ulus-devlet yapısındaki kurgusal ve yapısal sorunları nedeni ile politika ve strateji üretememekte, günü kurtarmaya yönelik reaktif ve güvenlik eksenli politika arayışlarına devam etmektedir. Türkiye, sadece Silahlı Kuvvetlerinin caydırıcılığına dayanan; reaktif ve ulusal güvenlik endeksli güvenlik konseptini aşarak

“ulusal çıkar endeksli” ve yumuşak gücün tüm unsurlarını bir güç projeksiyonu içinde birleştirmiş yeni bir güvenlik kurgusuna ihtiyaç duymaktadır¹². Her ülkenin olduğu gibi Türkiye'nin de uluslararası alanda hak ettiği yere ulaşması için etkide bulunabileceği ve Türkiye'yi sürekli bir çekim merkezi haline getirecek yeterince yumuşak güç kaynakları vardır. Türkiye'nin yumuşak gücünün temelinde, bir ölçüde Osmanlı mirası, ama esas olarak Atatürk ve arkadaşlarının yokluklar içinde ve tüm direnişlere karşın hayata geçirdikleri "Cumhuriyet Projesi" yatmaktadır.

---

¹² Önerilen yumuşak güç kurgusu için bakınız; Sait Yılmaz: *Güç ve Politika*, ALFA Yayınları, (İstanbul, 2008), 4. Bölüm.